

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení diplomanta: Jan Faltus

Téma práce: Trestná činnost související se zneužíváním návykových látek

Rozsah práce: 71 stran (89 stran včetně obsahu, seznamu literatury, příloh, abstraktu a dalších povinných součástí)

Datum odevzdání práce: 20. 12. 2017

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost tématu): Diplomant si pro svou práci zvolil téma drogové trestné činnosti. Ačkoliv se jedná o téma tradiční, neboť drogy a trestná činnost na ně navázaná doprovází člověka možná již celá tisíciletí, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. I v současnosti je třeba sledovat trendy trestní politiky a jejich vyústění v aktuální trestní úpravě ve vztahu k drogám (rozlišování měkkých a tvrdých drog v právní úpravě / míra postihu přípravných jednání k výrobě drog / problém stanovení spodní hranice trestnosti pro přechovávání drog / legislativní uchopení nových syntetických drog atd.). Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor k originálnímu a přínosnému zpracování tématu.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autor v diplomové práci prokázal dostatečné teoretické znalosti zejména z trestního práva hmotného, ale i částečně z kriminologie a trestní politiky. Dostatečná znalost trestního práva hmotného je patrná zejména v pasážích věnovaných komentovanému výkladu ustanovení jednotlivých drogových trestných činů.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomant rovněž prokázal dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázal oddělit pro jeho práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. Musel vycházet zejména z odborných článků a komentářů k drogovým trestným činům, dále bylo vhodné využít i nejrůznější statistiky, což autor omezeně učinil, dokonce využil i vlastní dotazníkový průzkum (byť o jeho vypovídací hodnotě by bylo lze pochybovat), což není u diplomových prací na právnické fakultě zcela běžné.

c. Použité metody

Při vytváření své práce autor používal standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů. Rovněž bylo prováděno vlastní dotazníkové šetření.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autor hned v úvodu rozumně s ohledem na předepsaný rozsah práce a značně široce vymezené téma omezil svou práci toliko na problematiku tzv. drogových deliktů dle § 283 – 287 tr. zákoníku. Byť si přitom výslovně cíle práce nestanovil, je již z jeho úvodu zřejmé, že se snažil předložit čtenáři základní vhled do problematiky návykových látek a trestných činů postihujících jejich výrobu a jiné nakládání, přechovávání a propagaci. Tohoto úkolu se chopil poměrně zdařile a je možné konstatovat, že ve své práci stanovených cílů dosáhl samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh (základní) vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 89 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 71 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 4 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly, a to ve víceru úrovních. Takto pojatou strukturu autor doplnil úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. První kapitola představuje jakýsi úvodní obecný exkurz do problematiky právní úpravy drog a návykových látek, kdy autor nejprve vymezil základní pojem návykové látky a popsal jejich minulou i současnou právní úpravu, a to jak po stránce vnitrostátní, tak mezinárodní. V druhé kapitole pak roztřídil jednotlivé návykové látky do skupin a popsal jejich vliv na člověka. Vyzdvihnout lze i jeho snahu věnovat se také novým syntetickým drogám, o jejichž existenci má širší veřejnost (a možná i ta vědecká) relativně omezené povědomí. Těžiště práce představuje třetí kapitola, kde diplomant předkládá komentované znění jednotlivých skutkových podstat drogových trestných činů, které na některých místech doplňuje i o své úvahy. Poslední kapitolu tvoří relativně velmi stručná komparace naší úpravy s právními úpravami všech našich sousedů. Diplomant tak pro svou práci zvolil logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autor při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře. Oponent v této souvislosti má pouze jedinou negativní připomínku, a to někdy až přehnané rozčleňování textu autorem na jednotlivé pod – pod kapitoly, které však obsahují nicneřikající opakující se jedinou větu, např. o tom, že tato kapitola obsahuje níže uvedené kvalifikované skutkové podstaty vůči odstavci 1 komentovaného ustanovení, což text zbytečně „rozsekává“ a nepřispívá plynulosti textu (srov. např. podkapitoly 3.1.8, 3.1.9 a 3.1.10).

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autor s ohledem na zvolené téma zvolil dostatečný a reprezentativní okruh pramenů, včetně několika zahraničních, které využíval zejména pro svou komparační část práce. V práci však absentují anglofonní zahraniční prameny. Diplomant neopomenul v práci použít také základní na věc dopadající judikaturu. Autor správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomant rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autor v práci využíval citační zkratku „tamtéž“, přehlednosti odkazů na prameny by ovšem ještě více prospělo, pokud by diplomant používal také citační zkratku „op. cit.“, resp. „cit. dílo“.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorem provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako dostačující, jeho analýza cizích textů a poznatků je velmi zdařilá, tyto „dobře“ kompiluje a seřazuje do svého autorského textu. Škoda jen, že autor nevyužil v práci také nějaké reálné kazuistiky. Diplomant cizí názory nejen v práci přejímá, ale dokáže s nimi i

polemizovat a kriticky hodnotit. Přitom se někdy neobává předkládat čtenáři na vykládanou problematiku své názory, které ovšem někdy postrádají logickou argumentaci, popř. nejsou zcela srozumitelné (srov. konkrétní připomínky níže a otázku k obhajobě).

Oponent však musí práci vytknout jistou povšechnost, kdy diplomant některé problematické body, které by se daly lépe vytěžit k vlastnímu vědeckému přínosu, až příliš rychle odbývá (např. problém protiústavnosti nařízení vlády k stanovení většímu než malému množství návykové látky a s tím související nynější nekritická aplikace sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu ČR). V práci pak chybí úvahy o nepřipustnosti jednočinných souběhů jednotlivých trestných činů.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni. Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické (až na výše uvedenou připomínku ohledně „rozkapitolování“ výkladu ke kvalifikovaným skutkovým podstatám). Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni. Diplomant výsledky svého výzkumu ukazuje na přehledných grafech. Škoda jen, že autor nezařadil více obrázků k dané problematice organicky do textu, což by jistě zatraktivnilo jeho výklad (To se jevílo jako vhodné zejména v kapitole č. 2).

f. Jazyková a stylistická úroveň

Autorský text diplomanta je poměrně čtivý, na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů; chyby autor činí zejména v psaní čárek ve větě jednoduché a složité.

4. Konkrétní připomínky oponenta k práci

- Na str. 11 v kap. 1.2. v posledním odstavci je snaha autora o kritiku názorů Jelínka a Šámala ohledně pojmu návykové látky, která však příliš nedává smysl (autorova argumentace se totiž vůbec nevypořádává se základním problémem, a to že některé návykové látky prostě „návyk nevyvolávají).
- V kapitole 2.2 – 2.5 autor poněkud neobvykle rozděluje drogy do jednotlivých skupin, kdy se částečně nedrží již zažitého a obvyklého rozdělení na skupiny psychostimulantů / opiátů / kanabinoidů / halucinogenů / těkavých drog (ředidel).
- Pokud autor vykládá o metamfetaminu, bylo by zřejmě vhodné zmínit, že v běžném životě se tato droga nazývá pervitin
- Na str. 31 první odstavec autor chtěl zřejmě uvést, že je určující, kdy pachatel dokončí svůj trestný čin, nikoliv dokoná, což je rozdíl.
- Oponentovi není zřejmé, proč autor u každé základní skutkové podstaty měl potřebu uvádět, že sice je možné uvažovat o okolnostech vylučující protiprávnost, ale půjde o natolik sporadické případy, že je zbytečné se jim věnovat. V takovém případě je prostě neměl vůbec zmiňovat...
- V kapitole 3.1.10.1 autor opomněl uvést, zda musí být smrt v kvalifikované skutkové podstatě způsobena úmyslně, nebo zda postačí i nedbalost, ačkoliv u újmy na zdraví tak uvádí. Na tomto místě by bylo rovněž vhodné se zmínit o vztahu k TČ vraždy a usmrcení z nedbalosti.
- V nadpisu kapitoly 3.2.2 chybí, že se tato kapitola vztahuje toliko k § 284 odst. 1 a nikoliv i odst. 2.

- Na str. 42 nahoře diplomant zmiňuje nebezpečnost činu pro společnost ve vztahu k nezpůsobilému předmětu útoku. Vychází přitom z článku z roku 2000. Zřejmě si již neuvědomil, že nový trestní zákoník od roku 2010 s pojmem nebezpečnosti činu pro společnost ve vztahu k definici trestného činu nepracuje; pracuje s pojmem škodlivosti činu pro společnost, přitom koncepce nebezpečnosti činu pro společnost a škodlivosti činu pro společnost a jejich důsledky jsou jiné!
- Na str. 59 v kapitole 3.5.7. postrádá první věta větu hlavní.

5. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Bez ohledu na výše zmíněné připomínky lze uzavřít, že předložená práce představuje velmi dobré zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by diplomant měl zodpovědět tyto otázky:

1. Rozveďte, popř. obhajte svůj názor na str. 36 uvedený k objektu TČ podle § 284 tr. zákoníku, že „zdraví lidí a společenské vztahy nejsou jediné hodnoty, které je v tomto případě třeba chránit trestním právem a na které trestný čin útočí.“
2. Vyjádřete se k případnému vyloučení jednočinného souběhu drogových trestných činů navzájem a ve vztahu k jiným běžně uvažovaným trestným činům.

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **1 - 2**

V Praze dne: 18. 3. 2018

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent diplomové práce